

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Autokatsastajat AK ry:n lausunto perustuu lähinnä kuljettajantutkintoja vastaanottajan Ajovarma Oy:n tutkinnon vastaanottajien näkemyksiin. Näkemyksiään antaneilla tutkinnon vastaanottajilla on pitkä kokemus myös opetuksesta liikenneopettajina.

Ajokorttilain uudistuksen myötä vuonna 2018, ajokortteja suorittavien hakijoiden osaamisen tason lasku kuljettajantutkinnoissa on ollut merkittävän suurta. Suorituskerrat niin teoriakokeissa kuin ajokokeissa ovat lisääntyneet huomattavasti. Teoriakokeen läpäisyyn varsinkin ensimmäisiä ajokorttiluokkia suoritettaessa (AM 120, AM 121 ja B) tarvitaan usein 4-6 yritystä. Ajokokeissa tilanne on vastaava: 10 yritystä samalla hakijalla ei ole poikkeuksellista.

1. Vaikka simulaattorit ovat kehittyneet, ne eivät vastaa todellista ajamista. Simulaattoriopetus on hyvä lisä opetukseen, mutta sillä ei voi korvata pakollista minimiopetusta, pimeän opetusta lukuun ottamatta. Pimeän opetuksen edellyttämät olosuhteet ovat haasteellisia saavuttaa suurimman osan vuodesta. Liukkaan kelin opetuksen tilanne ei ole sama. Liukasta keliä demonstroivat olosuhteet on mahdollista saavuttaa vain liukkaankelin ajoharjoitteluradoilla ympäri vuoden. Simulaattoriopetus ei vastaa tätä. Simulaattorilla annettavaa ajo-opetusta liikenteessä ei voi lukea pakollisen ajo-opetuksen vähimmäismääriin.

Ammattilaisen antama teoriaopetus on tärkeä osa liikennekäyttäytymisen kokonaisuutta. Sen määrää on perusteltua lisätä. Esitetyllä määrällä pakollisen opetuksen lisäämiseksi ei ole merkittävää kustannusvaikutusta ajokortin hankintaan.

2. Koska kyseessä on uuden kuljettajan riskikäyttäytymisen ehkäisemiseen tähtäävä lisäkoulutus, ovat samat perusteet ko. koulutukselle olemassa myös ajokorttiluokissa AM/120, AM/121 ja T kuin B-luokassa.

3. B-luokan ajokortin suorittamisen alaikäraja on syytä pitää 18 vuodessa. B-luokan ajo-oikeus mahdollistaa alempia ajokorttiluokkia suuremmat ajonopeudet ja useamman matkustajan kuljettamisen. Täten B-luokan ajo-oikeuden haltijalta edellytetään myös laajempaa ymmärrystä, vastuullisuutta ja kypsyyttä liikennejärjestelmästä, jota ei pääsääntöisesti alle 18-vuotiailla ole. Mahdollisuus ikäpoikkeuslupa on hyvä olla olemassa, mutta sen myöntämisen perusteet on syytä saattaa aiemmalle tasolle, jolloin kyseessä oli todellinen poikkeus pääsääntöön. Esimerkkinä kuorma-autoilija isän kuolemasta johtuva poikkeus ikävaatimukseen, jotta alle 18-vuotias kykenee huolehtimaan perheen elannosta kuorma-autolla. Tällä hetkellä kyse ei ole todellisesta poikkeusluvasta, koska 95%:a hakijoista saa sen.

4. Mikäli ikäpoikkeusluvan myöntämisen edellytykset palautettaisiin edellä esitetyn mukaisiksi, niin lauantain ja sunnuntain ajamista ei ole tarpeen rajoittaa. Mikäli ikäpoikkeusluvan myöntämisen edellytykset säilyvät nykyisellään tai B-luokan ajokortin ikäraja lasketaan 17 vuoteen, on tarpeetonta viikonloppuajamista syytä rajoittaa. Ajaminen pe-la ja la-su klo 00-06 on mahdollista sallia vain tarkemmin perustellulla syyllä. Ajaminen ko. aikana ei voi olla korttelirallinen ajamista, mutta esim. kotiin tai työhön ajaminen on syytä sallia.

5. Mikäli ikäpoikkeusluvan myöntämisen edellytykset palautetaan edellä esitetyn mukaisiksi, niin alaikäisen kuljettajan tunnus ei ole tarpeellinen, ikäpoikkeusluvan haltijoiden marginaalisesta määrästä johtuen. Mikäli ikäpoikkeusluvan myöntämisen edellytykset säilyvät nykyisellään tai B-luokan ajokortin ikäraja lasketaan 17 vuoteen, on alaikäisen kuljettajan tunnus hyvä asia.

6. Kuljettajantutkinnoissa suoritettava vilppi on sen takia hyvin yleistä, että sitä ei ole sanktioitu. Mainittu 6 kk:n kielto osallistua uuteen kokeeseen on aiheellinen pelote vilpillisen toiminnan vähentämiseksi. Teoriakokeen lisäksi tämä on syytä ottaa käyttöön myös ajokokeissa tapahtuviin vilpillisyyksiin. Vilpillisen tulkin sanktio tulkata kuljettajantutkinnoissa on syytä olla selvästi pidempi kuin 6 kk. Sopiva pituus tulkin sanktioksi on 2 tai 3 vuotta.

Opetuslupaopettajan teoriakoevaatimus on syytä palauttaa takaisin. Oppilaiden teoriakoemenestys on tämän vaatimuksen poistumisen myötä huonontunut huomattavasti ja tämä heijastuu myös ajokokeisiin. Teoriakoekestymyksiä opitaan ulkoa, kun kokeissa käydään useasti. Todellinen osaaminen on puutteellista ja kun ajokokeen jälkeen näistä puhutaan, niin usein opettajakaan ei osaa perusasioita. Kun opetuslupaopettajan teoriakoevaatimus oli olemassa, joutuivat tulevat opettajat kertaamaan mm. liikennesääntöosaamistaan ennen opettajan teoriakoetta. Moni opetuslupaopettaja kertoi silloin, että oli hyvä, kun joutui tekemään päivityksen omaan osaamiseensa.

Kunnioitavasti

Autokatsastajat AK ry

Heikki Kansanaho

puheenjohtaja

Heikki Haapanala

hallituksen jäsen

Kansanaho Heikki

Autokatsastajat AK ry - Autokatsastajat AK ry on katsastus-, tarkastus- ja kuljettajantutkintoalan suurin henkilöstöjärjestö